

Bronzul dela Blaj

Organizația liberală din Târnava-Mică a comemorat alaltăieri în sedință festivă pe Ion I. C. Brătianu, din prilejul împlinirii alor opt ani dela moartea lui.

Gestul guvernamentalilor târnăveni este frumos și laudabil, din două puncte de vedere: Au omagiat memoria unui vrednic conducător de pe vremuri, căruia partidul liberal îi datorește strălucirea și prestigiul din epoca lui de aur, apusă pentru vecie, odată cu trecerea „Sfinxului dela Răsărit” la cele eterne; și apoi, epigonii crezului brătienist și-au adus aminte — într-o atmosferă sinceră de elegie și regret — de epoca, scânteietoare prin măreție și demnitate, a partidului liberal de odinioară, a cărei amintire întunecă într-un val de reproșuri postume, parodiaca guvernare de astăzi.

Liberalii adunați la Blaj, — ridicoli exponenți de cârmuire lacheiască, — odată cu constatarea durerosului adevăr că testamentul dela Florica este călcat în picioare, au avut ocazia unei reconfortări spirituale, în urmărirea paginilor glorioase de istorie, scrise de marile lor căpitane.

Dar adunarea amintită a depășit programul obișnuitelor sindrofii libérale, încercuite între sedință, discursuri și banchet, hotărând solemn și irevocabil, ridicarea unui monument lui Brătianu, chiar la crucea Târnavelor, în Blajul istoric.

Ion I. C. Brătianu a binemeritat dela Patrie. Realizările lui îi îndreptătesc eternizarea figurii în monument, la toate colturile țării. Și mai pe urmă, dar numai la sfârșit, în Blaj.

În perfectă cunoștință a covârșitoarei importanțe ce a avut-o gigantul politicii românești d'înainte de Unire, trebuie să constatăm că inițiativa ridicării unei statui lui Brătianu la Blaj, — departe de a fi un „gest simbolic” — este pripită, inoportună, neserioasă și jignitoare pentru trecutul istoric al cetății culturale a românismului.

Pripită: fiind lansată în însuflețirea de circumstanță a unei coterii de partid, din motive străine de idealism și interes național.

Organizațiile libérale din provincie, în dorința lor vie de a fi remarcate „la centru” prin forță și prestigiu, au declanșat — mai ales în ultimul timp, o adevărată ofensivă de acte autoritare născute din intențiunea pripită de parvenire și astfel generatoare de dispreț.

Așa, am asistat la proaspetele probe de devoțiune ale interimarilor gospodari de orașe, cari, pentru a da dovadă de temperament politic, au botezat cu numele premierului asasinat orașe, sate, străzi și instituții, cu dulumul — cari nu au avut afinități de nici o natură cu răposatul I. G. Duca (Gara Teiuș, str. Universității, etc. etc.). Bineînțeles că asemenea măsuri, dictate de dorința de afișare, nu pot solidariza pe oamenii conștiinței.

Este inițiativa din speță inoportună, întrucât Blajul se poate dispensa momentan de monumentul lui Ionel Brătianu, până ce toate localitățile, sate și orașe, cari au jucat un rol preponderant în viața lui, vor fi împodobite cu un asemenea monument. Cu atât mai vărtos că Blajul nu este legat de numele lui Brătianu, după cum numele acestuia sună străin în tradiția Blajului. Cum s'ar zice Brătianu nu a avut nici înclinici în mână, cu Blajul.

Apoi, inițiativa are partea ei de neseriozitate. Din acest punct de vedere, să vedem motivele ce — după concepția inițiatorilor de monumente, — ar pleda pentru așezarea lui I. I. C. Brătianu pe soclu la Blaj. Le scoatem din reportajul oficiosului liberal: Ci-că tatăl său (bătrânul Brătianu) ar fi fost la Blaj în 1848; că în dragostea lui pentru Ardeal, Ionel Brătianu a dus biserică la Horia din Albești la Florica; și în sfârșit (cel mai important, ex-

tras din cuvântarea dlui Cipăianu) „Ardelenii au pot face un început mai potrivit, pentru a-și arăta recunoștința față de marele român, decât imortalizându-l în bronz, în Blajul lui Inocențiu Micu, care a suferit din partea asupritorilor, pentru apărarea poporului român subjugat. (Și care încă nu e imortalizat... N. R.)”

Pentru atari considerente, într'adevăr e ridicol să inițiezi durarea unei statui. Mai ales într'un oraș lipsit de apă și canale, fără trotuare, fără iluminatie orășenească, fără ziduri de adăpost a autorităților, cu Târnavele inundante, cu casa culturală de atâta timp neisprăvită, cu criptele marilor vlădici în ruină...

Unde mai pui că Ion I. C. Brătianu, dela Unire, nu a călcat nici odată pe meleagurile Blajului, și personal nefiind legat de acest oraș, nu a făcut nimic pentru promovarea intereselor lui.

Și în fine, Blajul este bogat în figuri istorice, indestructibil legate de numele lui. Are cel mai glorios trecut dintre orașele noastre. A fost cadrul de desfășurare a evenimentelor ce constituie piatră de hotar în istoria națională. Iar când te gândești că Avram Iancu, regele munților, nu are statuie în Blajul în care a ridicat steagul revoluției din 1848. Și Simeon Bărnuțiu, marele Bărnuțiu, în modestia lui se mulțumește să fie eternizat în numele cohortei

BODEGA-RESTAURANT

„CZELL”

STRADA I. G. DUCA No. 3

Aperitive,

diferite mezeluri, salate proaspete.

Restaurant de primul rang, bucătăria excelentă, grătar special.

Menu și abonament lunar,

prețuri moderate. Vinuri speciale indigene și străine

În fiecare seară concertează muzică de primul rang

cercetăsești, ca și Vlădica Inocenție, într'acel al pieții pardosite cu pietre. Iar ceilalți apostoli, clerici și laici ai românismului, nu au nici măcar mângâierea unui lăcaș de odihnă, îngrijit de recunoștința celor ce profită de pe urma luptelor și jertfei lor...

În lumina acestor considerații, hotărîrea congresului liberal din Târnava-Mică, ne apare și ca o lipsă de pietate față de trecutul consfințit istoricește — al Blajului.

Liberalii vor să-l eternizeze pe Ion I. C. Brătianu în Bronz? Aferim! Dar de ce chiar la Blaj?

Iată dar, că desbrăcând inițiativa frumoasă și exemplară, de podoabele conveniențelor sociale-românești, gestul congresului de alaltăieri, ne apare un simplu truc demagogic de politică liberală.

C. C.

Cartelul brutarilor din Oradea scumpește prețul pâinei

ORADEA. 11. — Odată cu sosirea timpului rece și ploios al iernei, a început să crească și numărul șomerilor din acest oraș. Odată cu aceasta, alimentele de prima necesitate de pe piața Orăzii, au început să se scumpească vertiginos. În special pâinea, cel mai important aliment, a fost din nou scumpită. În decurs de câteva săptămâni prețul pâinei a fost ridicat de trei ori de către brutari, fără ca cineva să protesteze împotriva speculei ilicite. Autoritățile chemate să supravegheze prețurile alimentelor de prima necesitate, printre cari primul loc îl ocupă pâinea, au lăsat ca brutarii să-și facă de cap și să-și bată joc de mizeria, în care trăiește majoritatea cetățenilor acestui oraș.

Se formează cartelul.

Brutarii, pentru a putea vinde pe piață pâinea cu un preț ridicat și uniform, și pentru a realiza un câștig mai mare, au constituit un cartel, în care sunt grupați toți brutarii mai de seamă. Odată format acest cartel, brutarii au început să vândă pâinea cu 1-2 lei mai scumpă la kilogram. Motivul urcării prețului era ușor de găsit: urcarea prețului grâului și a făinei.

Față de această speculă, cetățenii săraci și muncitorii rămași fără lucru, și-au ridicat glasul de protest în mai multe rânduri, cerând maximalizarea alimentelor de prima necesitate și în special a pâinei. Protestele însă n'au avut nici un răsunet, căci cei chemați să împiedice specula, au închis ochii și n'au luat nici-o măsură în această direcție.

Astfel brutarii cartelați, exploatând neglijența autorităților, și-au continuat îmbogățirea pe spinarea populației sărace.

Primăria trebuie să-și facă datoria.

Față de această nerușinată speculă, primăria avea datoria să ia măsuri de rigoare și să împiedice scumpirea traiului pe timpul iernei, când sărăcia este mai mult simțită. Comisia de maximalizare trebuie să fixeze prețul tuturor alimentelor de prima necesitate, și în primul rând al pâinii. Maximalizarea prețului pâinei ar duce la disolvarea cartelului, iar brutarii ar fi constrânși să-și vândă marfa cu un preț normal și corespunzător.

Starea actuală a produs mari nemulțumiri în rândurile cetățenilor. Primăria trebuie să ia măsuri pentru apărarea intereselor consumatorilor, reprimând specula ilicită ce se face cu pâinea.

Primăria trebuie să convoace comisia de maximalizare, pentru a pune capăt odată și pentru totdeauna speculei brutarilor, cari nu mai cunosc marginile nerușinării și a obrăzniciei.

I. V. M.

Bijuteria „ORLOW”

(în fața poștei) vinde tot felul de ceasuri și bijuterii, în calitate garantată cu preț eflin. Cumpăr aur și bijuterii cu preț înalt.

Inocențiu Micu

Figura eroică a episcopului luptător pentru drepturile națiunii sale, a precursorului întregii noastre mișcări naționaliste din ultimele două sute de ani, a lui Inocențiu Micu-Clain a fost evocată aseară în sala de conferințe a Bibliotecii Universității de către cunoscutul istoric, profesor la Facultatea de Litere din București, d. Petre P. Panaitescu.

Astfel s'a inaugurat noul ciclu de conferințe organizat de gruparea „Gând Românesc”, care tratează despre câteva energii ardelenice, energii de ordin spiritual, cari au sporit îmbelșugat patrimoniul culturii noastre.

Distinsul conferențiar, care se manifestă pentru întâia dată în orașul nostru, a fost prezentat publicului de d. Ion Chinezu, care a lămurit în același timp rostul alegerii acestui ciclu de conferințe ce va fi dezvoltat în frățescă colaborare de cărturari de dincoace și de dincolo de munți. Căci din binefacerile operelor marilor personalități ce vor fi evocate s'a împărțit întreg neamul nostru, chiar și pe vremea când el era împărțit în mai multe state.

Hainele fine se curăță și vopsesc în mod artistic la CZINK CLUJ